

Mechanizm dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) działający na rzecz przemysłu produkcyjnego UE

Nasze stanowisko

Obecna trudna sytuacja geopolityczna i kontekst gospodarczy (tj. wojna w Ukrainie, gwałtownie rosnące ceny energii, trudności transportowe i niedobory surowców) udowodniły, że UE nie może opierać swoich ambicji w zakresie gospodarki i zrównoważonego rozwoju na zależności od importu. Utrzymanie rozbudowanej unijnej bazy produkcyjnej ma kluczowe znaczenie dla autonomii strategicznej Unii w sektorach, w których nie może sobie ona pozwolić na uzależnienie od reszty świata, i jest niezbędne do realizacji przejścia na bardziej zrównoważoną gospodarkę i społeczeństwo.

Konkurencyjność europejskich producentów na rynku globalnym uległa jednak załamaniu ze względu na wyższe unijne koszty regulacyjne i ceny energii. Jeśli UE nie znajdzie wkrótce rozwiązania tego problemu, coraz więcej produkcji odbywać się będzie w

krajach trzecich, które stosują łagodniejsze ograniczenia emisyjne. W konsekwencji na świecie wytwarzanych będzie jeszcze więcej gazów cieplarnianych napędzających zmianę klimatu – jest to zjawisko zwane „ucieczką emisji”.

CBAM może stać się skutecznym instrumentem zapobiegającym ucieczce emisji i zachęcającym kraje trzecie do dekarbonizacji. Różne sektory UE reagują jednak na inną dynamikę rynku, w związku z tym bardzo istotne jest zdefiniowanie CBAM w sposób, który nie wpłynie ujemnie na ich interesy. Jeśli CBAM ma stać się sztandarowym środkiem zwalczania ucieczki emisji, tak jak to przewiduje Komisja, musi być mechanizmem szczelnym, starannie przetestowanym i dobrze przystosowanym do wszystkich branż, które proponuje się objąć zakresem regulacji obecnie i w przyszłości.

O co toczy się gra?

Miejsca pracy i wkład w gospodarkę UE

Podmioty z naszych sektorów, z których większość to małe i średnie przedsiębiorstwa, znajdują się obecnie pod niespotykaną wcześniej presją. Sytuacja ta grozi utratą około 7,8 mln miejsc pracy^[1] w samych tylko energochłonnych gałęziach przemysłu unijnego. Zagrożony jest również europejski eksport. Sektory "CBAM" branży unijnej eksportują 22% swojej produkcji poza granice UE. Jeśli chodzi o energochłonne gałęzie przemysłu, liczba ta może sięgać nawet 50% lub 100% w przypadku konkretnych instalacji produkcyjnych. Jeśli CBAM nie będzie uzupełniony korektą eksportu, eksporty unijne przestaną być konkurencyjne na rynku światowym. Eksport bezpośredni członków AEGIS Europe wynosi ponad 135 mld euro rocznie.

7,8 mln
zatrudnionych

4,55% wartości dodanej UE
(549 mld euro)

Bardziej ekologiczny model produkcji

Europejski przemysł produkcyjny jest jednym z najczystszych na świecie i stale inwestuje w technologie dekarbonizacji w stopniu niespotykanym w innych częściach świata. Jeśli jednak niskowęglowa produkcja UE stanie się jeszcze mniej konkurencyjna, więcej szans rynkowych zgarną ci producenci spoza UE, którzy nie zważają na większą emisję zanieczyszczeń. Mniejsze dochody to z kolei mniej inwestycji w badania i innowacje.

Zmiana klimatu

Jeśli obecne środki zapobiegania ucieczce emisji zastąpione zostaną nieskutecznym CBAM, europejski przemysł będzie musiał ponosić wyższe koszty regulacyjne niż jego konkurenci i utraci konkurencyjność. Skutkiem tego będą zamknięcia zakładów, redukcje zatrudnienia i przenoszenie produkcji do krajów, w której jej koszty są niższe, a emisje większe. Produkcja w Europie już obecnie wytwarza najmniej emisji na tle reszty świata. W związku z tym pospieszne użycie CBAM do zastąpienia obecnych środków zapobiegających ucieczce emisji zamiast ich uzupełnienia, przy jednoczesnym braku pewnych metod zapobiegania jego obchodzeniu i odpornych na oszustwa narzędzi weryfikacyjnych, doprowadzi do zastąpienia produkcji europejskiej inną, co zwiększy globalne emisje i narazi na szwank unijne ambicje klimatyczne.

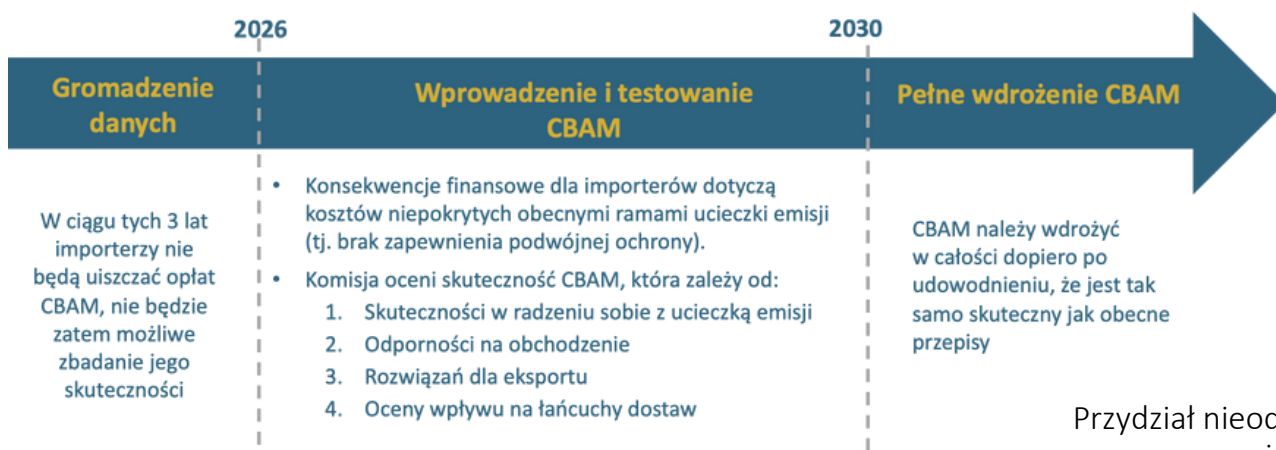
[1] Źródło: [Annual Single Market Report 2021, Energy-Intensive Industries Ecosystem](#)

Nasze główne zalecenia dotyczące dobrze funkcjonującego CBAM

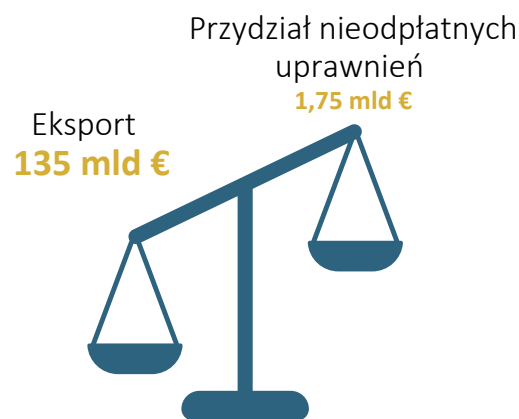
1 W okresie przejściowym UE musi utrzymać nieodpłatne uprawnienia równoległe z CBAM

UE powinna utrzymać obecny nieodpłatny przydział uprawnień ETS do momentu dokładnego przeglądu i przetestowania CBAM w faktycznym okresie przejściowym, który powinien potrwać co najmniej do roku 2030. Nieodpłatne przydziały uprawnień ETS okazały się skuteczne w zapobieganiu ucieczce emisji i zachęcaniu do inwestycji w technologie dekarbonizacji. Szybsze wycofanie się z tych przydziałów zwiększyłoby koszty zakupu uprawnień dla spółek w UE, ograniczając ich zdolność do dalszych inwestycji w technologie niskowęglowe.

2 Równoległe ze stopniowym wycofywaniem się z nieodpłatnych uprawnień UE musi wprowadzić dostosowanie eksportu

Stopniowe wycofywanie się z nieodpłatnych uprawnień należy połączyć ze wprowadzeniem dostosowania zapewniającego, że eksport unijny nie stanie się niekonkurencyjny na rynkach światowych ze względu na bardziej ambitne cele klimatyczne i wyższe koszty regulacyjne UE. Może to, jak wskazano w studium prawnym zleconym przez AEGIS Europe, nastąpić zgodnie z regułami Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Wartość przydziału nieodpłatnych uprawnień jest mikroskopijna w stosunku do wartości eksportu UE (2019)

Przy założeniu ceny referencyjnej uprawnienia wynoszącej 40 euro za tonę

Źródło: Eurostat, AEGIS Europe

3 Należy wyeliminować luki w propozycji CBAM, aby zapobiec jego obchodzeniu

Obecne uregulowania CBAM są podatne na luki i mogą być obchodzone, ponieważ definicja obchodzenia jest zbyt wąska i niejasna. Jeśli przepisy faktycznie mają zachęcać do dekarbonizacji w krajach trzecich, muszą być zupełnie szczelne.

4 Należy przeprowadzać okresową ocenę CBAM z udziałem sektorów przemysłu

Jak wskazano powyżej, mechanizm CBAM nie będzie najlepszym instrumentem dla wszystkich gałęzi przemysłu. Dlatego należy zaprojektować go tak, aby uwzględnić specyficzny charakter poszczególnych sektorów w kontekście na przykład złożoności łańcucha dostaw, procesów produkcyjnych, przepływów handlowych, ryzyka obchodzenia i oddziaływania na późniejsze etapy łańcucha dostaw. System powinien podlegać okresowym ocenom zdolności zachęcania do redukcji emisji w krajach trzecich ORAZ ochrony europejskich łańcuchów wartości przemysłowej przed ucieczką emisji.

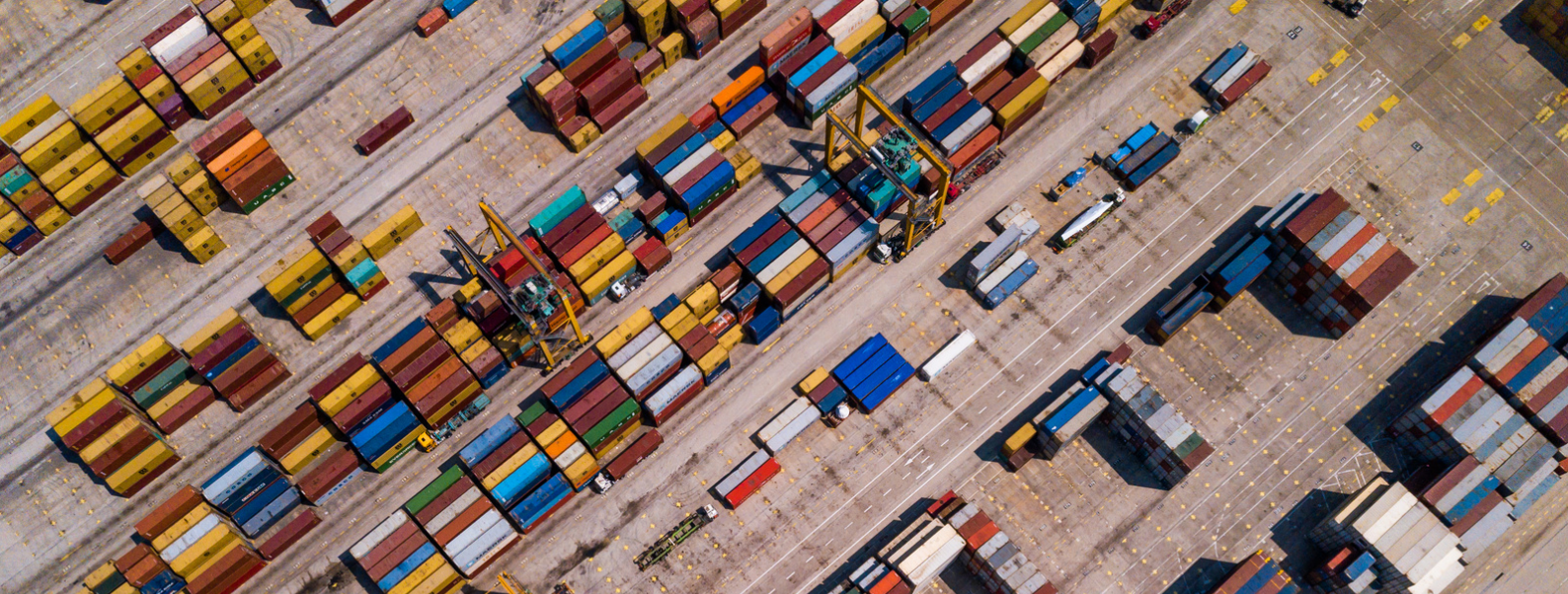
Kompatybilność CBAM uwzględniającego nieodpłatne uprawnienia i dostosowanie eksportu z regułami WTO

Unijny system ETS obejmujący CBAM, utrzymanie nieodpłatnych uprawnień oraz nowy mechanizm dostosowania eksportu może być spójny z regułami WTO. Aby zapewnić zgodność z regułami WTO, dostosowanie eksportu musi być zintegrowanym, lecz niezależnym elementem unijnego systemu ETS i dotyczyć produktów UE eksportowanych do krajów trzecich o mniejszych ambicjach klimatycznych. W studium prawnym zleconym przez AEGIS Europe wskazano dwie najbardziej prawdopodobne ścieżki prawne, które można zastosować przy dostosowaniu eksportu zgodnie z regułami WTO:

- 1. Rozszerzenie nieodpłatnych uprawnień na eksport unijny (dostosowanie eksportu de facto)**
- 2. Przyznanie ulgi/zaliczki na zobowiązania z tytułu uprawnień przy eksporcie (dostosowanie eksportu de iure)**

Dostosowanie eksportu należy utrzymywać do momentu zrównania polityk klimatycznych krajów trzecich z polityką UE w celu zapobiegania ucieczce emisji. [2]

[2] Na podstawie zgodności „dostosowania eksportu” z regułami WTO w kontekście unijnego systemu handlu emisjami, King & Spalding, Nctm, 2021

O AEGIS Europe:

AEGIS Europe to sojusz zrzeszający ponad 20 europejskich stowarzyszeń branżowych zaangażowanych w produkcję przemysłową w UE, oparty o wartości takie jak wyrównane szanse oraz wolny i sprawiedliwy handel międzynarodowy uwzględniający regulacje. Roczne obroty naszych członków wynoszą ponad 500 miliardów euro, a także zapewniają miliony miejsc pracy w całej UE.

info@aegiseurope.eu | www.aegiseurope.eu

